

اثربخشی بازی آموزشی روی اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز (هوش مرزی)

سمیه فتاحی نور

کارشناسی ادبیات عرب ، حوزه علمیه

somaye.fatah1982@gmail.com

۰۹۱۸۸۱۶۳۶۲۸

چکیده :

اعتماد به نفس به عنوان نگرش مثبت یا منفی فرد نسبت به خود در مجموع ارزشیابی فرد از حس ارزشمندی خود است . اعتماد به نفس از مولفه های کلیدی در رشد و پیشرفت تحصیلی و اجتماعی دانش آموزان است . دانش آموزانی که از اعتماد به نفس بالایی برخوردارند در مواجهه با چالش ها و مشکلات تاب آوری بیشتری دارند و در مسیر زندگی خود موفق تر عمل می کنند. این تحقیق به روش توصیفی – تحلیلی بر آن است تا به بررسی اثربخشی بازی آموزشی روی اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز (هوش مرزی) بپردازد . بازیهای آموزشی با فراهم آوردن فرصت هایی برای کار گروهی و حل مسئله به صورت جمعی به دانش آموزان اجازه می دهند تا درک بهتری از اهمیت همکاری و ارتباط موثر داشته باشند. در دانش آموزان دیرآموز این نوع بازی ها می تواند احساسی از قدرت و کنترل را ایجاد کند که ناشی از حل مشکلات و مهارت یافتن در تجربیات، ایده ها و مسائل جدید است؛ در نتیجه می تواند به ایجاد اعتماد به نفس و پیشرفت آنها کمک کند.

واژگان کلیدی: دانش آموزان دیرآموز ، اعتماد به نفس ، بازی آموزشی ، یادگیری.

۱- مقدمه :

دانش آموزان از مهم‌ترین سرمایه‌های فکری و معنوی هر کشوری به شمار می‌آیند و بدون شک بررسی مسائل و مشکلات موجود در راستای تامین سلامت جسمی و روانی ایشان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دانش آموزان در دوران تحصیلی با عوامل متعددی روبه‌رو هستند که می‌تواند سطح تلاش آن‌ها را تحت تاثیر خود قرار داده و پیشرفت و عملکرد دانش آموزان را با فراز و فرود مواجه سازد. (خسروی، ۱۳۹۸) اعتماد به نفس از جمله عوامل تاثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان می‌باشند و نقش مؤثری در تکامل و موفقیت فردی، تحصیلی و اجتماعی دانش آموزان ایفا می‌کند. اعتماد به نفس به این معنی است که دانش‌آموز به خود و توانایی‌هایش اعتماد داشته باشد و بداند که مهارت کافی برای پیشرفت درسی را دارد. یک دانش‌آموز اگر به توانایی‌های خود اعتماد نداشته باشد، انگیزه‌ای نیز از شرکت در فعالیت‌های کلاسی نداشته و لذا از قدم برداشتن در مسیر پیشرفت خودداری می‌کند و آن‌گونه که باید با معلم و مدیر مدرسه هماهنگ نخواهد بود.

با بررسی اجمالی نظریه‌های روانشناسان در باره رفتار، رشد و تکامل شخصیت انسان مشخص می‌شود که اغلب روانشناسان با این موضوع موافق هستند که روحیه خود باوری و اتکا و اعتماد به نفس در دوره‌ای از رشد و تکامل انسان شکل می‌گیرد که تقریباً سنین کودکی و نوجوانی (۶ تا ۱۱ سالگی) را شامل می‌شود. (مکتبی، ۱۳۷۲) از وقتی بچه‌ها پا به دنیا می‌گذارند، شروع به یادگیری مهارت‌های مختلف می‌کنند. این مهارت‌های زندگی در شکل‌گیری اعتماد به نفس آن‌ها نقش مهمی دارد. با بالاتر رفتن سن کودک، تاثیر اعتماد به نفس هم افزایش پیدا می‌کند. چون موفق بودن و یادگیری تجربه‌های جدید علاوه بر این که نیاز به اعتماد به نفس دارد؛ خودش هم باعث تقویت اعتماد به نفس می‌شود. (صادقی، ۱۳۹۹)

اهمیت افزایش اعتماد به نفس در دانش آموزان را نباید دست کم گرفت. برخی از دانش آموزان به طور طبیعی در محیط کلاس و در مدرسه اعتماد به نفس لازم را کسب می‌کنند، اما دانش آموزانی که اعتماد به نفس کمتری دارند، ممکن است در محیط مدرسه دچار اضطراب و ناامیدی شوند و توانایی‌های خود را زیر سوال ببرند. بویژه دانش آموزانی که دارای مشکلات خاص یادگیری از جمله دیرآموزی یا مشکلات جسمی-حرکتی هستند، بیش از دیگر دانش آموزان در کلاس درس دچار کمبود اعتماد به نفس می‌شوند. (موسوی، ۱۴۰۲)

در اکثر کلاسهای عادی دانش آموزانی هستند که قادر نیستند با دیگر همکلاسی‌های خود به رقابت بپردازند و در نتیجه در پایان سال تحصیلی مردود میشوند و ناموفق میگردند این گروه از افراد که دانش آموزان دیر آموز نام دارند به علت کمی رشد ذهنی قادر به فراگیری مطالب و حل مسائل همانند افراد عادی و همسن و سال خود نیستند و در میان گروههای عقب مانده ذهنی از بالاترین درجه رشد ذهنی برخوردار بوده و بزرگترین گروه از گروه‌های عقب مانده ذهنی را تشکیل میدهند و بهره هوشی آنها توسط اکثر محققان و متخصصان بالینی به عنوان وضعیت نرمال هوشی در نظر گرفته شده است.

دانش آموزان دیر آموز به دلیل ویژگیهای شناختی خاصی که دارند از جمله افرادی هستند که به توجه و آموزش ویژه نیازمندند این گونه دانش آموزان از نظر تعلیم و تربیت دیر آموز (slow learner) و از نظر روان شناسی دانش آموزان مرزی (students borderline) نامیده می‌شوند. می‌دانیم که بعضی از کودکان سریعتر از کودکان دیگر می‌آموزند و نیز بعضی از آنان از دیگر همسالانشان در یادگیری کندترند و در نتیجه در تامین نیازهای خویش و یا خواسته‌های دیگران از آنان دچار مشکلاتی می‌شوند. کودکان دیر آموز گروهی از کودکان هستند که بهره هوشی معادل ۷۰ تا ۸۵ دارند و حدود سیزده شش دهم درصد کل جمعیت را تشکیل می‌دهند. این گروه از کودکان دارای هیچ گونه علامت جسمی یا ظاهری مشخصی نیستند و به جز در امور تحصیلی و فعالیتهای پیچیده ذهنی که ممکن است با شکست مواجه شوند در سایر امور زندگی می‌توانند مستقل عمل کرده و موفق شوند.

به طور کلی اعتماد به نفس در دانش آموزان دیرآموز به خوبی تعبیه نشده است. دانش آموزان دیرآموز اعتماد به نفس پایینی دارند. از این رو بازی یک روش درمانی موثر و خلاقانه برای افزایش اعتماد به نفس در این دانش آموزان است. در این روش درمانی سعی می‌شود تا از بازی کردن به عنوان یک ابزار استفاده شود تا دانش آموز به سطح مناسبی از اعتماد به نفس برسد و به آن دست پیدا کند.

بازی آموزشی یکی از موقعیت‌های یاددهی - یادگیری به شمار می‌رود و فعالیتی است سازمان‌یافته و همراه با قوانین مشخص که در آن دو یا چند دانش آموز برای رسیدن به اهداف آموزشی از قبل تعیین شده، در ارتباط با هم قرار می‌گیرند. بازی تحمیلی نیست و باید معیارهایی داشته باشد؛ نخست آنکه متناسب با ویژگی‌ها، نیازها و توانایی‌های کودکان باشد؛ دوم، به تقویت و دقت و تمرکز و عکس‌العمل به موقع و پرورش خلاقیت توجه داشته باشد؛ سوم، فعالیت‌ها و رفتارهای موجود در بازی، تعبیر منطقی (معنی و مفهوم) داشته باشد؛ چهارم، بین بخش‌های مختلف بازی رابطه‌ی منطقی وجود داشته باشد؛ پنجم، به گونه‌ای طراحی شود که بر اعلام برنده و بازنده تأکید زیادی نشود. (باوی، ۱۳۹۴)

نتایج پژوهش دلانی و همکاران (۱۴۰۲) در بررسی اثر بخشی بازی آموزشی روی اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز نشان داد بازی آموزشی موجب افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز می‌شود.

مقصودی (۱۴۰۲) در تحقیق خود به بررسی اثربخشی بازی درمانی شناختی-رفتاری بر اضطراب و اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز پرداخته و نشان داد بازی درمانی شناختی رفتاری بر اضطراب و اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز اثرگذار بوده و باعث کاهش اضطراب و افزایش اعتماد به نفس می‌شود.

بی باک و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود به بررسی اثربخشی بازی درمانی در افزایش اعتماد به نفس در کودکان دارای اختلال یادگیری پرداختند. نتایج حاصله نشان داد که بین گروه‌های آزمایش و گروه کنترل بر اساس آنالیز کوواریانس اختلاف معنی داری وجود دارد که نشان دهنده مؤثر بودن بازی درمانی در افزایش اعتماد به نفس در کودکان دارای اختلال یادگیری است.

شکوری و شوکتی (۱۳۹۷) در تحقیقی به بررسی چالش‌های دانش آموزان دیرآموز در یادگیری و راهکارهای پیشنهادی آن پرداخته‌اند. نگارندگان در این مقاله ضمن بازشناسی مفهوم دانش آموزان دیرآموز، به تبیین و دسته‌بندی انواع این دسته از دانش آموزان، چالش‌های پیش روی آنان و ارائه‌ی راهکارهای پیشنهادی در خصوص این مشکلات پرداخته‌اند.

۲- روش شناسی :

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی بازی آموزشی روی اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز (هوش مرزی) به شیوه توصیفی و از نوع کتابخانه‌ای انجام شده است و با توجه به روش پژوهش، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد، مدارک و منابع مرتبط با موضوع مورد بررسی از قبیل کتب، مقالات و پایان نامه‌ها می‌باشد.

۳- بحث درباره یافته‌ها

یادگیری یک امر ذاتی است که همواره در بشر وجود داشته و به تواناییهای فردی توجهی ندارد و تا حد زیادی به محرک‌های محیطی وابسته است این فرآیند ذاتی در مدارس رسمی با قرار دادن تکالیف و وظایفی ادامه پیدا میکند اما سرعت و طیف یادگیری بین هر یک از

کودکان با دیگری متفاوت است. با توجه به طیف وسیعی از توانایی‌هایی که در کلاسها وجود دارند گروهی از دانش‌آموزان هستند که دارای محدودیتهای تحصیلی بوده و به تعبیری دیرآموز می‌باشند. به دانش‌آموزی دیرآموز گفته میشود که توانایی پیشرفت تحصیلی در مدرسه عادی را دارد ولی کمتر از متوسط سطح پایه تحصیلی خود عمل میکند. این دانش‌آموزان در آزمونهای هوشی و پیشرفت تحصیلی نسبت به سایر همسالانش نمره پایین تری کسب می‌کنند اما نمره آنها آن قدر پایین نیست که به آموزش ویژه نیاز داشته باشند. (Dasaradhi, Sri Raja Rajeswari, Badarinath, Greguson, Olinger, 2016) در اکثر کلاسهای عادی دانش‌آموزانی هستند که قادر نیستند با دیگر همکلاسی‌های خود به رقابت بپردازند و در نتیجه در پایان سال تحصیلی مردود میشوند و ناموفق میگردند این گروه از افراد که دانش‌آموزان دیرآموز نام دارند به علت کمی رشد ذهنی قادر به فراگیری مطالب و حل مسائل همانند افراد عادی و همسن و سال خود نیستند و در میان گروههای عقب مانده ذهنی از بالاترین درجه رشد ذهنی برخوردار بوده و بزرگترین گروه از گروه‌های عقب مانده ذهنی را تشکیل میدهند و بهره هوشی آنها توسط اکثر محققان و متخصصان بالینی به عنوان وضعیت نرمال هوشی در نظر گرفته شده است.

یافته‌های پژوهشی و تجارب عملی در ارزیابی و شناسایی دانش‌آموزان دیرآموز نشان می‌دهد این دانش‌آموزان در دو طیف عمده قرار دارند:

۱- دانش‌آموزانی که به علت محدودیت‌های محیطی (خانوادگی، فرهنگی، اجتماعی) دچار محدودیتهای شناختی گردیده که این محدودیت درنتایج آزمون هوش بارز و در نهایت به عنوان دانش‌آموزان دیرآموز تشخیص داده می‌شوند. این گروه از دانش‌آموزان با قرار گرفتن در محیط مطلوب آموزشی و جبران محدودیت‌های اولیه می‌توانند در ارزیابیهای بعدی به احتمال زیاد در طبقه متوسط قرار بگیرند.

۲- دانش‌آموزانی که علیرغم داشتن امکانات محیطی مطلوب و احیاناً استفاده از امکاناتی چون مهد کودک و طی دوره آمادگی، دیرآموز تشخیص داده می‌شوند که در این موارد عملکرد تحصیلی کودک با نتیجه آزمون هوشی همخوانی خواهد داشت.

دانش‌آموزان دیرآموز به علت شکستهای متعدد در مهارتهای فردی و اجتماعی عموماً از کاهش اعتماد به نفس و خود ارزشمندی رنج می‌برند. لذا بکارگیری شیوه‌های درمانی کمکی از جمله بازی‌های آموزشی در بهبود اعتماد به نفس آنها می‌تواند اثرگذار باشد.

۳-۱. بازی‌های آموزشی و نقش آن در افزایش اعتماد به نفس

بازی واژه‌ای است که به علت استفاده سهل انگارانه اغلب اهمیت واقعی آن نادیده گرفته می‌شود. بازی عبارت است از آفرینندگی جهانی تازه و نو برای کودک. بازی هر گونه فعالیتی است که باعث لذت، سرگرمی و تفریح باشد بازی فعالیتی طبیعی، لذت بخش، شگفت انگیز و پر رمز و راز است. بازی وسیله‌ای برای بیان احساسات، برقراری ارتباط، توصیف تجربیات، آشکار کردن آرزوها و خود شکوفایی است که با میل و اختیار انجام می‌شود. بازی فعالیتی است که به صورت اختیاری و لذت بخش انجام می‌شود و فرد را از دنیای واقعی جدا می‌نماید. فعالیتی است که در نخستین سال‌های دوره کودکی، در ساختن پایه‌های هوشی کودک، تاثیر عمیق و چشمگیری دارد، وسیله‌ای برای کودک که با استفاده از آن دنیای بیرونی را دستکاری می‌کند تا با الگوی شناختی وی متناسب شود. در حقیقت بازی جزئی از زندگی انسان از بدو تولد تا زمان مرگ است. (انصاری و رئیس، ۱۴۰۰)

بازی‌های آموزشی از جمله راهکارهایی هستند که استفاده از آنها برای فعال کردن فراگیران و ایجاد خلاقیت در آنها، یکی از مباحث اصلی و تخصصی حوزه آموزشی را تشکیل می‌دهد. بازی‌های آموزشی یکی از موقعیت‌های یاد دهی و یادگیری به شمار می‌رود و فعالیت سازمان یافته و همراه با قوانین مشخص است که در آن دو یا چند انسان برای رسیدن به اهداف آموزشی از قبل تعیین شده در ارتباط با هم قرار می‌گیرند. بازی‌های آموزشی می‌توانند به عنوان رسانه‌ای مفید و کارآمد در سطوح رسمی و غیررسمی مورد استفاده معلمان قرار گیرند. هدف نهایی این بازی‌ها فقط سرگرمی یا پرکردن اوقات فراغت نیست، بلکه چنین بازی‌هایی ضمن ایجاد لحظاتی لذت بخش و فرح‌انگیز برای مخاطبان، با فراهم ساختن تجربه‌هایی نزدیک به تجربه‌های واقعی، یادگیری سریع‌تر و پایداری را سبب می‌شوند. حضور فعالانه فراگیران در فرآیند یادگیری، مستلزم فراهم سازی شرایط و زمینه مناسب در محیط آموزشی است. بازی‌های آموزشی خوب بیشتر بر تفکر و برنامه‌ریزی تأکید می‌کنند تا حفظ کردن مطالب. آدم‌هایی که در یادگیری مفاهیم موجود در نوشته‌ها و متون چاپی با مشکل روبه‌رو هستند، بازی‌ها را درک می‌کنند و غالباً اعتماد به نفس خود را از راه نقش آفرینی توسعه می‌دهند.

۳-۲. مزایای بازی‌های آموزشی

مزایای بازی آموزشی عبارت از جلب توجه و علاقه فراگیران، کاهش کسالت باری و یکنواختی محیط‌های یاددهی و یادگیری و شکل‌گیری فضای شاد و زنده است. در بعضی از بازی‌ها دانش آموزان به تمرین و تکرار مفاهیم و مهارت‌های دشوار پرداخته و معلمان با بوجود آوردن روابط اجتماعی بوسیله بازی، افزون بر آموزش مفاهیم شناختی، به برخی از دیگر اهداف آموزشی و نگرشی نیز نائل می‌شوند. بازی آموزشی خوب می‌تواند ضمن ایجاد تفریح و هیجان برای فراگیران، به آموزش چگونگی ارزیابی مخاطرات، برخورد اتفاق‌ها و مسائل جدید، تفکر منطقی و انجام تصمیم‌گیری‌ها نیز کمک کند. (حسینی، ۱۳۹۹)

بازی همچنین یکی از مؤثرترین راه‌ها برای جذب شادی و احساسات مثبت در بین نسل جوان امروزی از طریق ترویج آرامش، کاهش اضطراب و بهبود خلق و خوی عمومی باشد. همچنین احساس غرور در موفقیت پس از شکست که در محیط بازی وجود دارد و در بهبود روحیه بسیار تاثیر دارد. بازی‌ها حس کنترل بر نتایج شخصی و موفقیت را برمی‌انگیزند، در حالی که فرد را از فشارهای دنیای واقعی جدا می‌کنند. علاوه بر این، با ماهیت رقابتی، مشارکتی و به طور کلی غنی شده اجتماعی بازی‌ها، یادگیری مبتنی بر بازی می‌تواند به تقویت تعامل دانش آموز کمک کند. که به نوبه خود باعث افزایش اعتماد به نفس، انگیزه و بهبود عملکرد تحصیلی می‌شود.

انواع بازی‌هایی که به افزایش اعتماد به نفس کمک می‌کند؛ عبارتند از:

۱- نقش آفرینی کردن

نقش آفرینی یکی از مؤثرترین نوع بازی درمانی برای تقویت اعتماد به نفس است. در این روش کودک با قرارگیری و نقش آفرینی کردن در موقعیت‌های مختلف، مهارت‌های جدیدی می‌تواند یاد بگیرد از جمله بالا رفتن سطح اعتماد به نفس. با این کار کودک از سنین کم یاد می‌گیرد تا در بزرگسالی هم به راحتی بتواند با چالش‌های زندگی رو به رو شود و سعی کند مشکلات خود را به بهترین شکل حل کند. از جمله مزایای این روش این است که کودک با قرارگیری در موقعیت‌های مختلف این توانایی را در خود افزایش می‌دهد که در زندگی خود اعتماد به نفس خوبی داشته باشد. همچنین به افزایش خلاقیت در کودک نیز کمک می‌کند و از اضطراب آنها در مواقع حساس می‌کاهد.

۲- بازی‌های مهارت آموزی

یکی دیگر از روش‌های افزایش اعتماد به نفس، بازی‌های مهارت آموزی است که روشی موثر و مجرب در روانشناسی می‌باشد. در این نوع روش کودک با یادگیری مهارت‌های جدید به توانایی‌هایی که می‌تواند داشته باشد پی می‌برد و سعی به افزایش آنها نیز می‌کند. این روش با استفاده از بازی‌هایی مانند لگو، پازل‌های مختلف و انواع بازی‌های فکری که هر کودکی در سن خود می‌تواند از آنها بهره بگیرد تا به بالا رفتن سطح اعتماد به نفس خود کمکی موثر کند.

۳- بازی‌های خلاقانه

از جمله روش‌های دیگری که برای بالا رفتن اعتماد به نفس وجود دارد، بازی‌های خلاقانه است. مانند خمیربازی، مجسمه سازی، سفالگری و حتی قصه گویی برای کودکان نیز باعث بالا رفتن خلاقیت در آنها می‌شود که این امر بسیار در اعتماد به نفس آنها کمک می‌کند، در کل بالا رفتن خلاقیت کمک می‌کند تا کودک متوجه توانایی‌های خود شود و اعتماد به نفس او ناخودآگاه بالا می‌رود.

۴- بازی‌های گروهی

از جمله مورد دیگری که واجب است به آن اشاره کنیم، بازی‌های گروهی است. این نوع بازی‌ها موجب مشارکت کردن کودک در انجام و حل کردن یک معما می‌شود. با حل کردن آن معما کودک دچار اعتماد به نفس می‌شود و در نهایت اعتماد به نفس او بالا می‌رود. از جمله بازی‌هایی که می‌توان اشاره کرد قایم باشک، فوتبال، بازی‌های فکری گروهی، بازی‌های ساختگی گروهی، قصه گویی گروهی و مواردی از این قبیل است که انجام هر کدام به بالا رفتن اعتماد به نفس در کودکان کمک خوبی می‌کند.

۵- ساخت کاردستی

کاردستی درست کردن همیشه در همه مواقع مورد اهمیت والدین بوده است و درصد زیادی از کودکان نیز آن را دوست دارند و نتیجه خوبی برایشان داشته است. با ساخت کاردستی‌های متفاوت، به کودک حس بسیار خوبی دست می‌دهد که همین موضوع باعث می‌شود اعتماد به نفسش نیز بالا برود و تلاش برای یادگیری کاردستی‌های بیشتر و متنوع‌تری کند.

۶- قایم باشک

یکی از محبوب‌ترین بازی‌هایی که هر انسانی در کودکی خود انجام داده است، قایم باشک است این بازی هم برای کودکان محبوب است هم فواید متعددی دارد که در ادامه به آنها اشاره می‌کنیم. یکی از فواید این بازی توانایی حل مسئله است. از آنجایی که باید به دنبال فرد قایم شده پرداخته شود باعث می‌شود کودک از ذهن خود برای پیدا کردن آن شخص بهره بگیرد. از جمله فواید دیگری که این بازی دارد قدرت تعامل با دیگران است؛ زیرا این بازی یک بازی گروهی است و برای انجام دادن آن کودکان باید با هم تعامل و ارتباط دوستی برقرار کنند. پیدا کردن یا پیدا نشدن در این بازی باعث تقویت عزیت نفس فرد برنده می‌شود و در نهایت با بالا رفتن اعتماد به نفس برابر است.

۷- ماسک سازی

یکی از فعالیت‌هایی که باعث بروز احساسات کودکان می‌شود فعالیت‌های هنری است که ماسک سازی یکی از این فعالیت‌هاست. در این روش، کودک با طراحی و ساخت ماسک‌ها احساسات خود را به شکل یک اثر هنری بروز می‌دهد، در این فعالیت کودک از ذهن خلاق خود استفاده می‌کند تا ابتکار خود را به نمایش بگذارد و به دیگران نشان دهد که توانایی خلق یک اثر هنری و احساسی را دارد و نتیجه این عمل باعث بالا رفتن اعتماد به نفس و عزت نفس می‌شود.

۸- عروسک گردانی

یکی دیگر از فعالیت‌های خلاقانه و سرگرم کننده برای کودکان عروسک گردانی است. این فعالیت با ابتکار و احساسات کودک ارتباط مستقیمی دارد و باعث بروز احساسات و ابتکار کودک می‌شود، زمانی که کودک بتواند به خوبی احساسات خود را بروز دهد، موجب می‌شود که اعتماد به نفس بالا به سراغ کودک برود و راحت تر افکار خود را بروز دهد.

۹- لیست کردن موفقیت‌ها

یکی از مواردی که به اعتماد به نفس کمک تاثیر به سزایی دارد، لیست کردن موفقیت‌ها و دست‌آوردهای کودک است. سعی کنید به کودک خود آموزش دهید تا هر موفقیتی که به دست می‌آورد را لیست کند. این کار باعث می‌شود کودک به دنبال پیشرفت‌های بیشتری برود و هر پیشرفتی به اعتماد به نفس کودک کمک زیادی می‌کند.

۴- نتیجه گیری

در اکثر کلاسهای عادی دانش آموزانی هستند که قادر نیستند با دیگر همکلاسی‌های خود به رقابت بپردازند و در نتیجه در پایان سال تحصیلی مردود میشوند و ناموفق میگردند این گروه از افراد که دانش آموزان دیر آموز نام دارند به علت کمی رشد ذهنی قادر به فراگیری مطالب و حل مسائل همانند افراد عادی و همسن و سال خود نیستند و در میان گروههای عقب مانده ذهنی از بالاترین درجه رشد ذهنی برخوردار بوده و بزرگترین گروه از گروه‌های عقب مانده ذهنی را تشکیل میدهند و بهره‌های آنها توسط اکثر محققان و متخصصان بالینی به عنوان وضعیت نرمال هوشی در نظر گرفته شده است. به دانش آموزی دیرآموز گفته میشود که توانایی پیشرفت تحصیلی در مدرسه عادی را دارد ولی کمتر از متوسط سطح پایه تحصیلی خود عمل میکند. دانش آموزان دیرآموز در مقایسه با کودکان عادی دارای رفتارهای سازشی ضعیف‌تر و قابلیت یادگیری کمتری هستند، این گروه به سبب رشد کم ذهنی قادر به فراگیری مطالب و حل مسائل در سطح افراد عادی و همسن و سال خود نیستند و نسبت به دیگر دانش آموزان، اعتماد به نفس پایینی دارند. بازی یک روش درمانی موثر و خلاقانه برای افزایش اعتماد به نفس در این دانش آموزان است. بازی، هم چنان که وسیله سرگرمی است، جنبه آموزشی و سازندگی نیز دارد و در برخی از موارد اشتغال کودک به بازی بیش از ارزش خواندن کتاب است. بازی‌های آموزشی خوب بیشتر بر تفکر و برنامه‌ریزی تأکید می‌کنند تا حفظ کردن مطالب. دانش‌آموزانی که در یادگیری مفاهیم موجود در نوشته‌ها و متون چاپی با مشکل روبه‌رو هستند بازی‌ها

را درک می‌کنند و غالباً اعتماد به نفس خود را از راه نقش آفرینی توسعه می‌دهند. بازی‌های آموزشی می‌توانند شیوه‌ای فعال و برانگیزاننده برای دانش‌آموزان باشند تا به مرور آنچه یاد گرفته‌اند، بپردازند.

منابع

انصاری اردلی، سجاد و رئیسی اردلی، رضا . (۱۴۰۰) . نقش بازی های آموزشی در افزایش یادگیری دانش آموزان. دوره ۴ ، شماره ۳۸ .

باوی ، علی . (۱۳۹۴) . تاثیر بازی‌های آموزشی بر یادگیری دانش‌آموزان ، روزنامه اطلاعات بی‌باک، زهرا و پولادی ری شهری، علی و بحرانی، محمدرضا . (۱۳۹۹) . اثربخشی بازی درمانی در افزایش اعتماد به نفس در کودکان دارای اختلال یادگیری، ششمین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی حسینی . (۱۳۹۹) . تاثیر و اهمیت بازی در کلاس درس ، <https://vahdat.tabaar.org/articles> ، خسروی ، فاطمه . (۱۳۹۸) اثربخشی آموزش مهارت های مثبت اندیشی با تاکید بر آموزه های دینی بر انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی در دانش آموزان دختر مقطع دوره اول متوسطه ، مجله جامعه شناسی آموزش و پرورش ، شماره ۱۲ ، ۸۹ - ۱۰۱

دلایلی میلان، جواد و اسدی فر، مرضیه و خلیلی عزت اله، شهرام و محمد رضایی مفر، ایلام . (۱۴۰۲) . بررسی اثر بخشی بازی آموزشی روی اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز، اولین همایش بین‌المللی جامعه شناسی، علوم اجتماعی و آموزش و پرورش با رویکرد نگاهی به آینده، بوشهر

شکوری، ابراهیم و شوکتی، سعادت . (۱۳۹۷) . بررسی چالش های دانش آموزان دیرآموز در یادگیری و راهکارهای پیشنهادی آن، چهارمین کنفرانس سراسری دانش و فناوری علوم تربیتی مطالعات اجتماعی و روانشناسی ایران، تهران صادقی ، فاطمه . (۱۳۹۹) . افزایش اعتماد به نفس در کودکان با ۱۰ تکنیک معجزه آسا ، <https://shahre-movafaghiat.com>

مقصودی، فاطمه . (۱۴۰۲) . اثربخشی بازی درمانی شناختی-رفتاری بر اضطراب و اعتماد به نفس دانش آموزان دیرآموز، هفتمین همایش بین‌المللی روان شناسی مدرسه، تهران

مکتبی ، غلامحسین . (۱۳۷۲) . پیوند، سازمان انجمن اولیا و مربیان ؛ شماره ی ۱۷۲

موسوی ، مینا . (۱۴۰۲) . افزایش اعتماد به نفس در دانش آموزان ، <https://blog.taraz.org> ،

Dasaradhi K, Sri Raja Rajeswari Ch, Badarinath PVS, Greguson LA, Olinger ES. (2016). **30 methods to improve learning capability in slow learners**. *International Journal of English Language, Literature and Humanities*. : 2(4), 556-570.